Dosarul nr. 2r-949/23 Judecător: Svetlana Cușnir
2-23012647-02-2r-16032023

D E C I Z I E

30 mai 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Marina Anton

examinând fără participarea părților recursul declarat de avocatul *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Minciuna Nicolae către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023, prin care cererea de chemare în judecată a fost restituită,-

c o n s t a t ă:

La 26.01.2023, Minciuna Nicolae s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 28.01.2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererii de chemare în judecată nu i s-a dat curs, reclamantul urmând să înlăture în termen de șapte zile de la primirea încheierii neajunsurile expuse prin încheierea enunțată.

La 07.02.2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a parvenit cererea depusă de avocatul *****, privind înlăturarea neajunsurilor la cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de avocatul ***** către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art. 171 alin. (1) CPC.

La 22 februarie 2023, de avocatul *****, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023, solicitând casarea integrală a încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, a invocat că încheierea primei instanțe este una neîntemeiată și pasibilă a fi casată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material și procesual.

Menționează reprezentantul că în raportul juridic din speță reclamantul deține calitatea de consumator de servicii medicale prestate de pârâtul S.R.L ”Cardiomed”, respectiv

litigiului îi sunt aplicabile dispozițiile Legii privind protecția consumatorilor, astfel, prin efectul legii, reclamantul este scutit de la plata taxei de stat.

Solicită reprezentantul recurentului admiterea recursului, casarea încheierii contestate și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind recursul declarat şi materialele pricinii, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Potrivit art.27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Din materialele dosarului rezultă cert că, la 26 ianuarie 2023, Minciuna Nicolae s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 ianuarie 2023, cererii de chemare în judecată nu i s-a dat curs, fiind acordat termen reclamantului pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 4030 lei.

La 07.02.2023, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a parvenit cererea depusă de avocatul *****, privind înlăturarea neajunsurilor la cererea de chemare în judecată, prin care a invocat scutirea de drept a reclamantului de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (1) lit. a) CPC.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 ianuarie 2023, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de avocatul ***** către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.171 alin.(1) CPC.

La 22 februarie 2023, de avocatul *****, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 ianuarie 2023, solicitând casarea integrală a încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare.

Instanța de recurs consideră corectă soluția instanței de fond cu privire la restituirea acțiunii, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC, din motiv că reclamantul/recurent nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 ianuarie 2023.

Analizând cerințele formulate prin acțiunea înaintată de Minciuna Nicolae către S.R.L ”Cardiomed”, instanța de recurs reține că, instanța de fond corect a impus reclamantului achitarea taxei de stat în mărime de 4030 lei, la depunerea acțiunii.

Astfel, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul Minciuna Nicolae a solicitat încasarea din contul S.R.L ”Cardiomed” a sumei de 131000 lei cu titlu de prejudiciu

material, şi a sumei de 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rezultatul prestării serviciilor medicale.

În conformitate cu art.83 alin. (2) din Codul de procedură civilă în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform art.3 pct.1) lit. a) din Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial se achită taxa de stat de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Astfel, reieșind din valoarea acțiunii, instanța de fond corect a calculat cuantumul taxei de stat, pentru examinarea cerinței patrimoniale.

În acest context, instanța de recurs menționează că instanța de fond a analizat cu exactitate solicitările indicate de reclamant în cererea de chemare în judecată şi astfel în mod just a impus spre plată reclamantului taxa de stat în mărime de 4030 lei.

Codul Civil al Republicii Moldova reglementează cu titlu unic atât relațiile dintre consumatori, cât şi dintre profesioniști.

Astfel sistemul de drept național nu recunoaște dualismul reglementărilor în ramurile dreptului comercial şi a celui civil, or, aceasta nu e decât una doctrinală şi ideologică.

În această ordine de idei, demersul nostru e cu preponderent interesat de analiza variației reglementărilor în domeniul contractelor oneroase, cărora le incumbă participarea consumatorului.

Art. 1 din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13.03.2003 din Republica Moldova, reglementează noțiunea de consumator prin următorul conținut:

- orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

În temeiul art.3 a Codului civil modernizat ,,Are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează predominant în scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională.

Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist,,.

Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obţine un profit din această activitate.

Prin urmare, Colegiul nu poate accepta argumentele invocate în recurs cu privire la faptul că acțiunea din speță vizează un litigiu de protecție a drepturilor consumatorilor, or, potrivit revendicărilor formulate, se atestă cert faptul că obiectul acțiunii îl constituie încasarea prejudiciului material, ce derivă dintr-un contract de prestări servicii, fiind guvernat de prevederile Codului civil.

Astfel, în speță nu este aplicabilă norma art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, potrivit căreia, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: reclamanții în acțiunile de protecție a drepturilor consumatorilor.

Colegiul judiciar consideră că între părţi nu există un litigiu care cade sub incidenţa prevederilor Legii protecţiei consumatorilor, nefiind aplicabilă norma art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, aşa cum invocă reprezentantul recurentului.

Totodată, instanța de fond în mod just a punctat că, potrivit art. 2 alin.(3) lit.a) din Legea privind protecția drepturilor consumătorului, prezenta lege nu aduce atingere dispozițiilor legale privind aspectele de sănătate a consumatorilor și de siguranță a produselor.

Deci, soluția instanței de fond cu privire la obligarea reclamantului de achitare a taxei de stat pentru examinarea cerinței patrimoniale, iar ca urmare a neachitării taxei, restituirea cererii de apel, este justă și întemeiată.

Instanţa de fond întemeiat a concluzionat că reclamantul nu au întreprins toate măsurile necesare în termenul acordat de către instanță, și în mod corect a restituit cererea de chemare în judecată din motiv că nu au fost lichidate neajunsurile indicate în termenul stabilit.

Respectiv, la caz, nu pot fi reținute argumentele cu referire la faptul că prin restituirea cererii de chemare în judecată, instanța de fond a îngrădit accesul la justiție or, o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și jurisprudența degajată a CEDO, în care cert se menționează că accesul la justiţie nu este un drept absolut.

Una din condiţiile esenţiale ale accesului la justiţie, prevăzută de legislaţia naţională, este plata taxei de stat.

În acest sens, conform dispoziţiilor art.83 din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Colegiul relevă că, dreptul de acces la un tribunal, garantat de articolul 20 din Constituţie, trebuie să fie unul practic şi efectiv, nu teoretic şi iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuţie reclamă ca persoanele să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act care constituie o ingerinţă în exercitarea drepturilor lor. Dreptul de acces la un tribunal include nu doar dreptul de a iniţia o acţiune, ci şi dreptul la soluţionarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt şi de drept (Parohia Greco-Catolică Lupeni şi alţii v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).

Se reține că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut. Acesta poate fi limitat. Limitările accesului la o instanţă trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim şi să fie proporționale, pentru a nu afecta însăși esența dreptului.

Cu privire la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale referitoare la accesul liber la justiție prin impunerea unor taxe de stat pentru cererile de chemare în judecată, Colegiul menționează că accesul la justiție nu presupune gratuitatea actului de justiție și nici, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească în mod gratuit. În cadrul mecanismului statului, funcția de restabilire a ordinii de drept, care se realizează de către autoritatea judecătorească, reprezintă de fapt un serviciu public ale cărui costuri sunt suportate de la bugetul de stat. În consecință, legislatorul este îndreptățit să instituie taxe de stat pentru cererile de chemare în judecată pentru a putea acoperi anumite costuri ale procedurii judiciare la care participă părțile aflate în litigiu.

La caz, Colegiul enunță că suma impusă spre achitare de către instanța de fond nu poate fi apreciată ca un impediment al reclamantului de a se adresa în justiție pentru a fi restabilit într-un drept încălcat şi a obţine o satisfacţie efectivă.

Prin urmare, cuantumul taxei de stat stabilit prin Legea taxei de stat este unul ce asigură părţilor accesul liber şi egal la justiţie, prin respectarea principiului diminuării impedimentelor economica-financiare la realizarea acestui drept fundamental.

Totodată, dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înţeles ca un drept de acces concret şi efectiv, ceea ce determină instanţa de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiţie cu o restricţie pecuniară clară şi concretă, evidenţiind-o în conţinutul încheierii de costatare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiţie şi proporţionalitatea unei astfel de restricţii.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, precum şi dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenţie, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale, iar argumentele expuse în cererea de recurs sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023.

Prin urmare, nu pot fi reținute obiecțiile expuse în recurs, or acestea nu constituie temei pentru admiterea recursului și casarea încheierii instanței de fond.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În această ordine de idei, Colegiul notează că, instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea şi succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a netemeiniciei încheierii contestate, Colegiul civil, ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023.

În conformitate cu art.427 lit. a) CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul *****.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Minciuna Nicolae către S.R.L „Cardiomed” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele şedinţei, Ion Secrieru

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Marina Anton